

d.d. 9 oktober

**Achtste Tussenrapportage 2018
(8^e Turap)**

**(23 oktober/20 november 2018
Raadsbehandeling)**

Inhoudsopgave

1. ALGEMEEN	3
2. FINANCIËLE FOTO (SAMENVATTING EN CONCLUSIES).....	3
3. RESULTAATGEBIEDEN.....	4
Thema 1. Dienstverlening	4
Thema 2. Onderwijs.....	4
Thema 4. Sociale voorzieningen.....	5
Thema 5. Jeugdhulp.....	5
Thema 6. Wmo en volksgezondheid/ 6a CMD-PlusTeam	5
Thema 8. Openbare ruimte.....	6
Thema 9. Ruimtelijke ontwikkeling en economie	7
Thema 11. Veiligheid.....	7
Thema 12. Algemene Dekkingsmiddelen	7
BIJLAGE 1: FINANCIËLE UITKOMST.....	9
BIJLAGE 2: VERLOOP BUDGETTAIRE RUIMTE	9

Ter inzage: Formele begrotingswijzigingen met alle mutaties

1. Algemeen

Deze Turap is de achtste tussenrapportage van 2018. In deze Turap zijn, waar nodig, de budgetten van 2018 en volgende jaren al beoordeeld aan de hand van de vastgestelde begroting 2018.

De bestuurlijke (tussen)rapportage (Turap) is het instrument om:

- **Tussentijds te rapporteren over de geconstateerde afwijkingen** op de programmabegroting (beheertechnische en planningstechnische aanpassingen) en de eventuele financiële consequenties daarvan (begrotingswijziging).
- **Om uw raad "maandelijks" te informeren** over de financiële stand van zaken over het huidige (2018) en de volgende (2019 – 2021) boekingsjaren.

2. Financiële foto (samenvatting en conclusies)

Deze 8^e Turap 2018 laat een positieve financiële bijstelling zien ad € 1.099.000 (bijlage 1) voor het jaar 2018.

Na verwerking van deze 8^e Turap 2018 sluit het financiële beeld van de gemeente Waalre met een **positief saldo** ad. € 1.081.000 voor 2018.

Onderstaand overzicht geeft een financieel beeld van het geprognosticeerde resultaat voor het jaar 2018. Een tussentijds beeld natuurlijk waarbij op de verschillende budgetten nog ontwikkelingen plaats gaan vinden gedurende 2018.

Financiële uitkomst verwerking 8e Turap 2018	2018	
<i>Bedragen * € 1.000 (V=voordeel, N=nadeel)</i>		
Totaal t/m 7e Turap 2018 (vorige)	-18	N
Mutaties 8e turap 2018	1.099	V
Resultaat na verwerking 8e turap 2018	1.081	V
Dit resultaat kan worden uitgesplitst in:		
Bedrijfsvoering exclusief winstnemingen grondexploitatie	-184	N
Winstnemingen grondexploitatie	1.265	V
Resultaat na verwerking 8e turap 2018	1.081	V

Het meerjarenbeeld 2019 – 2021 wordt niet meer gepresenteerd in deze Turap. De begroting 2019 is leidend voor de (meerjaren)cijfers 2019-2021.

3. Resultaatgebieden

Hieronder wordt gerapporteerd over afwijkingen op de programmabegroting, die zich in deze periode hebben voorgedaan.

Programma Dienstverlening

Thema 1. Dienstverlening

D1 Omgevingsvergunningen

Door de economische groei trekt de markt aan wat zorgt voor meer grote nieuwe ontwikkelingen (o.a. Waalre- Noord en de Smaragd) en een toename van het aantal particuliere aanvragen. Derhalve zijn de legesinkomsten dit jaar € 300.000 hoger dan begroot.

Daar staat tegenover dat er € 60.000 extra kosten gemaakt worden om deze vergunningen op correcte wijze te toetsen en af te handelen. Deze extra kosten hebben betrekking op externe advieskosten (constructeur, bouwbesluit, welstand) en de inhuur van personeel.

Consequentie:

- Beheerstechnische afwijking met financiële consequentie ad. € 240.000 (incidenteel voordeel)
- In de begroting 2019-2022 is van dit voordeel € 200.000 extra legesinkomsten en € 30.000 extra kosten structureel meegenomen.

Programma Sociaal Domein

Thema 2. Onderwijs

S1 Onderwijshuisvesting

Door tariefverandering van de verhuur van de peuterspeelzaalruimte naar commercieel tarief vanaf 1 januari 2018 stijgen de inkomsten uit verhuur naar € 136.436. Op de begroting is € 111.071 opgenomen, dit is een stijging van € 25.365.

Consequentie:

- Beheerstechnische afwijking met financiële consequentie ad. € 25.365 eenmalig voordeel
- In de begroting 2019-2022 is het voordeel structureel meegenomen.

Thema 4. Sociale voorzieningen

S2 Eerstelijns loket

Wij verwachten een verhoging van € 12.000 i.v.m. casus uithuiszetting (opslag meubilair en schoonmaak). Kosten kunnen waarschijnlijk niet verhaald worden.

Consequentie:

- Beheerstechnische afwijking met financiële consequentie ad. € 12.000 (incidenteel nadeel)

Thema 5. Jeugdhulp

S3 Individuele voorziening Jeugd

Vanaf de decentralisatie van de jeugdzorg is de begroting jaarlijks overschreden; in 2015 met ruim 9 ton (structureel) en in 2016 en 2017 met ongeveer 2 ton (incidenteel). Ook voor 2018 voorzien we een overschrijding van 2 ton.

Zoals bekend is de jeugdzorg een 'open-einde-regeling'. De mogelijkheden om de kosten te beheersen zijn uiterst beperkt. Waalre heeft besloten te investeren in preventieve voorzieningen in de hoop en verwachting dat dat op termijn leidt tot een minder zwaar beroep op dure specialistische jeugdzorg. Ook heeft Waalre overleg met de huisartsen aangeknoopt. Zij zorgen immers voor het leeuwendeel van de indicaties voor specialistische jeugdzorg. Of en de mate waarin en de snelheid waarmee deze maatregelen zullen leiden tot een vermindering van de uitgaven, valt niet met zekerheid te zeggen en is bovendien op dit moment nog niet te meten. Een belangrijke oorzaak van dat laatste is, dat de regio in 2018 is overgestapt naar een nieuwe product-dienst-catalogus (PDC) met een fors lager aantal producten jeugdzorg (40 in plaats van 300). Door deze 'indikking' is het niet mogelijk de jaarlijkse uitgaven goed te vergelijken en trends zichtbaar te maken. Om wel goede stuurinformatie te krijgen doen we mee aan de landelijke pilot 'Anders Verantwoorden'. We gaan ervan uit dat we daardoor in de loop van de komende twee jaar een steeds verfijnder beeld krijgen van het gebruik van jeugdzorgvoorzieningen en effectiviteit daarvan.

Onlangs hebben we bij het Rijk een bijdrage gevraagd van 600.000 uit het zogenaamde Fonds tekortgemeenten jeugd. We weten nog niet in welke mate dit tekort door het Rijk wordt aangevuld. Het Rijk heeft 200 mln. beschikbaar gesteld, maar gemeenten hebben in totaal € 1.200 mln. aangevraagd.

Consequentie:

- Beheerstechnische afwijking met financiële consequentie ad. € 200.000 (incidenteel nadeel)
- In de begroting 2019-2022 is dit nadeel structureel meegenomen.

Thema 6. Wmo en volksgezondheid/ 6a CMD-PlusTeam

S4 Gemeenschapshuis Het Klooster

Op 3 juli 2018 heeft de raad besloten om:

* de voorziening groot onderhoud van € 175.000 per 31-12-2018 om te zetten naar een reserve "kosten het klooster" en deze als volgt te verdelen

* beschikbaar te stellen voor de exploitatie van Het Klooster in 2018: € 35.000

* de huurinkomsten 2018 naar beneden bij te stellen met € 70.000

* het resterend saldo wordt gestort in de nieuw te vormen reserve "kosten klooster" € 70.000

en deze mutaties financieel te verwerken in de turap.

Consequentie:

- Beheerstechnische afwijking met financiële consequentie ad € 175.000 (incidenteel voordeel)
- Beheerstechnische afwijking met financiële consequentie ad. € 35.000 (incidenteel nadeel)
- Beheerstechnische afwijking met financiële consequentie ad. € 70.000 (incidenteel nadeel)
- Beheerstechnische afwijking met financiële consequentie ad. € 70.000 (incidenteel nadeel)

Per saldo is het effect van deze wijziging financieel neutraal

Programma Ruimtelijke Domein

Thema 8. Openbare ruimte

R1 Voorbereidingskrediet renovatie bergbezinkbassin Voorbeeklaan

Het bergbezinkbassin aan de Voorbeeklaan is zo'n 15 jaar oud. Inmiddels beginnen de eerste signalen te komen dat het (elektrisch) besturingssysteem in elk geval op onderdelen verouderd is. De installatie valt met enige regelmaat uit en sommige onderdelen zijn al moeilijker te vervangen. Het voorbereidingskrediet is bedoeld voor het inspecteren van de gehele elektrische installatie en, indien noodzakelijk, een werkbeschrijving op te stellen voor de gehele of gedeeltelijke vervanging. In het vGRP 2018-2022 is rekening gehouden met een mogelijke renovatie van de installatie en is hiervoor € 100.000 gereserveerd. Het voorbereidingskrediet van € 20.000 is een onderdeel van deze € 100.000.

Consequentie:

- Beheerstechnische afwijking zonder financiële consequenties (uit bestaand krediet vGRP)

R2 Inmeten rioolputten

De hoogte van de rioolputten wordt gebruikt bij het bepalen van het bouwpeil van nieuwe panden (woningen en bedrijven). Gebleken is dat de hoogte van de rioolputten niet nauwkeurig is bepaald. Verschillen tot 20 cm komen voor. In het vGRP 2018-2022 is daarom opgenomen dat de rioolputten in de gemeente opnieuw worden ingemeten. Hiervoor is in het vGRP een bedrag geraamd van € 50.000. De kosten vallen hoogstwaarschijnlijk lager uit. Reden waarom nu een budget van € 30.000 wordt vrijgemaakt.

Consequentie:

- Beheerstechnische afwijking zonder financiële consequenties (uit bestaand krediet vGRP)

Thema 9. Ruimtelijke ontwikkeling en economie

R3 Winstnemingen grondexploitaties 2018

De gemeente moet conform Besluit Begroting & Verantwoording (BBV) jaarlijks tussentijds winstnemen op de grondexploitatie volgens de Percentage of completion methode indien kosten zijn gerealiseerd, maar ook al opbrengsten zijn gerealiseerd. Door toepassing van deze methode is de verwachting dat € 1,265 miljoen tussentijds winst kan worden genomen in 2018 uit drie actieve grondexploitaties:

Waalre Noord fase 1 & 2 (complex 54)

De gronden voor de woningbouw op locatie Heistraat-noord fase 2 zijn verkocht en de bouw is gestart.

Eikenlaan/Berkenlaan (complex 52)

Het bouwperceel aan de Berkenlaan is in 2018 verkocht aan een ontwikkelaar die een invulling wil geven met een vijftal grondgebonden woningen.

Ekenrooisestraat (complex 33)

Binnen dit project zijn eerder al de gronden voor het CPO project verkocht en zijn in 2018 de vijf bouwkvavels verkocht.

In de volgende tabel wordt inzichtelijk hoe groot de winstneming per grondexploitatie is.

Actieve grondexploitatie	Eindwaarde bij jaarrek. 2017	Nog te maken kosten na 1-1-2019	Nog te realis. opbrengsten na 1-1-2019	Eindwaarde bij jaarrek. 2018	Tussentijdse winstneming in 2018	Mutatie eindwaarde na winstneming
Waalre Noord Fase 1 & 2	€ 1.768.049	€ 4.658.706	€ 9.893.063	€ 1.217.563	€ 495.834	€ -54.652
Eikenlaan/Berkenlaan	€ 443.077	€ 188.168	€ -	€ 311.831	€ 135.059	€ 3.813
Centrumplan Waalre--dorp	€ -713.720	€ 547.506	€ 665.740	€ -718.691	€ -	€ -4.971
Ekenrooisestraat	€ 782.265	€ -297.792	€ -	€ 148.653	€ 633.612	€ -
De Bleeck	€ 169.848	€ 102.181	€ 725.000	€ 168.108	€ -	€ -1.740
Trolliuslaan e.o.	€ -139.491	€ 870.604	€ 1.199.050	€ -139.491	€ -	€ -
Totaal	€ 2.310.028	€ 6.069.373	€ 12.482.853	€ 987.973	€ 1.264.505	€ -57.550

Consequentie:

- Beheerstechnische afwijking met financiële consequentie ad. € 1.264.505 (incidenteel voordeel)

Programma Algemeen bestuur en veiligheid

Thema 11. Veiligheid

Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien

Thema 12. Algemene Dekkingsmiddelen

O1 circulaires gemeentefonds

De ontwikkeling van de algemene uitkering wordt voor een belangrijk deel bepaald door de ontwikkeling van de rijksuitgaven. Volgens het systeem van 'samen de trap op en samen de trap af' hebben wijzigingen in de rijksuitgaven direct invloed op de omvang van het gemeentefonds. De jaarlijkse voeding van het gemeentefonds (positief of negatief) wordt het accres genoemd en wordt uitgedrukt in een percentage. Sinds de

maartcirculaire 2018 geldt voor de berekening van het accres een brede basis, de zgn. Accres Relevante Uitgaven (ARU). De doorwerking naar het gemeentefonds bedraagt ± 10%. Ofwel: als de ARU stijgt met € 100 miljoen, stijgt het accres met ± € 10 miljoen.

Op de 3^e dinsdag in september hebben we de septembercirculaire ontvangen.
Op basis van bovengenoemde systematiek ramen wij een verlaging van de algemene uitkering van 2018 met:

De genoemde taakmutatie (7 ^e turap) kan komen te vervallen door	344.000
Het opnemen van de werkelijke kosten jeugdzorg (zie S5)	<u>-/- 148.000</u> *
Per saldo nadeel voor deze turap	196.000

*in de 7^e turap is bij de meircirculaire een bedrag voor taakstellende kosten opgenomen. Dit betreft hoofdzakelijk kosten in het sociaal domein (jeugdzorg en WMO). Met o.a. de mutaties in deze turap verwachten wij dat deze taakstelling kan komen te vervallen.

Consequentie:

- Beheerstechnische afwijking met financiële consequentie ad. € 196.000 (incidenteel nadeel)

Bedrijfsvoering

B1 Stichting het Huis van Waalre

In 2017 en in 2018 zijn kosten gemaakt voor de oprichting van de stichting. Ook zijn er onderzoeken gedaan naar hoe de exploitatie vorm moet gaan krijgen. Om de kosten zuiver te houden en niet te laten vermengen met de subsidie die aan de stichting wordt uitbetaald wordt voorgesteld om eenmalig hiervoor € 23.000 beschikbaar te stellen

Consequentie:

- Beheerstechnische afwijking met financiële consequentie ad. € 23.000 (incidenteel nadeel)

Administratieve wijzigingen

n.v.t

Bijlage 1: financiële uitkomst

Financiële uitkomst verwerking 8e Turap 2018		2018	
<i>Bedragen * € 1.000 (V=voordeel, N=nadeel)</i>			
<u>Programma Dienstverlening:</u>			
D1	Omgevingsvergunningen	240	V
<u>Programma Sociaal Domein:</u>			
S1	Onderwijshuisvesting	25	V
S2	Eerstelijns loket	-12	N
S3	Individuele voorziening Jeugd	-200	N
S4	Gemeenschapsd huis het Klooster	0	
<u>Programma Ruimtelijk Domein:</u>			
R1	Vorbereidingskrediet renovatie BBB Voorbeeklaan	0	
R2	Inmeten rioolputten	0	
R3	Winstnemingen grondexploitaties 2018	1.265	V
<u>Programma Algemeen bestuur en veiligheid:</u>			
<u>Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien:</u>			
O1	circulaires gemeentefonds	-196	N
<u>Bedrijfsvoering:</u>			
B1	Stichting het Huis van Waalre	-23	N
Resultaat 8e Turap 2018		1.099	V

Bijlage 2: verloop budgettaire ruimte

Hieronder een overzicht van het verloop van de budgettaire ruimte voor 2018

Berekening budgettaire ruimte (na verwerking 8e Turap 2018)		2018	
<i>Bedragen * € 1.000 (V=voordeel, N=nadeel)</i>			
Saldo begroting:			
	Primaire begroting jaar	87	V
	Septembercirculaire 2017 (1e wijz.)	-2	N
	Structureel onvoorzien begroting 2018	90	V
	Enmalig onvoorzien begroting 2018	100	V
	Totaal besteedbaar	275	V
Mutaties ten laste van de post onvoorzien 2018			
1	9e turap 2017	-93	N
2	1e wijziging 2018 (amendement)	0	
3	1e turap 2018	-56	N
4	2e turap 2018	0	
5	3e turap 2018	81	V
6	4e turap 2018	-77	N
7	5e turap 2018	6	V
8	6e turap 2018	-58	N
9	7e turap 2018	-96	N
10	8e turap 2018	1099	V
	Totaal mutaties ten gunste/ laste van de post onvoorzien	806	V
Resultaat (na verwerking 8e Turap 2018)		1081	V